

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

01 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:
președinte – Petru Ursache,
judecătorii – Constantin Alerguș, Vladimir Timofti, Nadejda Toma, Petru Moraru,

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Constantin Miron, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 februarie 2016, în cauza penală în privința lui

Lapșin Valeriu Vasile,

născut la 08 iulie 1969, originar și domiciliat în r-nul Dubăsari, s. Pârâta.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. de la 25 martie 2015 - până la 30 decembrie 2015 (instanța de fond);*
- 2. de la 08 februarie 2016 - până la 29 februarie 2016 (instanța de apel);*
- 3. de la 17 mai 2016 - până la 01 noiembrie 2016 (instanța de recurs ordinar).*

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătorei Dubăsari din 30 decembrie 2015, Lapșin Valeriu a fost achitat de sub învinuirea de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (2) lit. c) Cod penal, din lipsă în acțiunile lui a semnelor componenței de infracțiune.

2. De către organul de urmărire penală, Lapșin Valeriu a fost învinuit de faptul că, deținând în baza ordinului nr. 309-EF din 03.09.2004 al Ministerului Afacerilor Interne, funcția de șef al Secției poliției criminală al CPR Dubăsari, adică fiind persoană publică, a comis infracțiunea de abuz de serviciu, în următoarele circumstanțe.

La 28 februarie 2008, șeful Secției poliție criminală al CPR Dubăsari, Lapșin Valeriu, acționând în interes personal, l-a determinat pe Popov Veaceslav, care la acel moment exercita funcția de executor judecătoresc al Biroului de Executare Dubăsari, să falsifice scrisoarea nr. 556 din 28.02.2008,

adresată Organului Cadastral Teritorial Dubăsari, filiala ÎS „Cadastru”, prin care s-a dispus ilegal anularea sechestrului aplicat la 22.05.2007 în baza încheierii executorului judecătoresc nr. 1234 și respectiv la 18.06.2007 în baza încheierii executorului judecătoresc nr. 1597 asupra bunurilor imobile cu numerele cadastrale: 3842302345, 3842202061, 3842208306 și 3842101012, ce aparțineau debitorului Diaconu Constantin în conformitate cu încheierea din 10.05.2007, emisă de către Judecătoria Dubăsari în cadrul dosarului civil nr. 2-78/07, fapt ce a determinat înstrăinarea ulterioară a bunurilor sechestrate de către debitor, și imposibilitatea executării documentului executoriu nr. 2-4/08 din 29.12.2008, prin ce a cauzat părților vătămate Bantaș Anatolie și Vașceaev Victor, ce aveau la acel moment calitatea de creditori în cadrul cauzei civile vizate, în care a fost dispus aplicarea sechestrului, un prejudiciu material în valoare de 10195 dolari SUA.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de condamnare a lui Lapșin V. în baza art. 327 alin.(2) lit.c) Cod penal la amendă în mărime de 2000 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în organele de drept și de a exercita activitatea de polițist pe un termen de 10 ani.

Instanța a interpretat eronat probele organului de urmărire penală, iar cauza penală a fost pornită pe faptul autosesizării procurorului rezultată din audierea învinuitului Popov V. care a declarat exact cine l-a influențat pentru ridicarea sechestrului, indicând direct la inculpat, care l-a fel l-a asigurat că nu va avea probleme deoarece deține funcția de șef al Poliției Criminale și urmează să fie numit ca vice-comisar al Inspectoratului de poliție.

Astfel, instanța a denaturat acest aspect, că a fost recepționată rugămintea lui Lapșin V. ca de la un prieten, dar nu ca de la un polițist. Or, atât la urmărirea penală, cât și în ședința de judecată Popov V. a indicat la faptul că nu a obținut careva beneficii materiale din rugămintea lui Lapșin deoarece îl considera drept prieten.

La fel, instanța a tratat în favoarea inculpatului data și ora săvârșirii infracțiunii, acest fapt nefiind stabilit cert din declarațiile martorului Popov V. care a spus că a eliberat certificatul de scoatere a sechestrului asupra bunului imobil în ziua eliberării actului, adică 28 februarie 2008. Nici unul dintre martorii apărării nu a declarat cu certitudine data când au plecat la MAI împreună cu inculpatul pentru prezentarea și numirea în funcția de vice-

comisar al IP Dubăsari, iar declarațiile făcute de Supilnic O. contravin cu cele ale lui Gîncu A., deoarece primul a declarat că nu ține minte dacă au trecut dimineața pe la IP Dubăsari, iar Gîncu A. a comunicat că era după serviciu și au plecat pe la IP Dubăsari aproximativ de la ora 08¹⁰ – 08¹⁵. Astfel, declarațiile martorilor apărării urmează a fi apreciate critic, deoarece aceștia au fost și sunt în prezent colegi de serviciu a inculpatului.

Instanța nu a apreciat faptul că Diaconu C. a fost condamnat prin sentința Judecătorei Dubăsari la 12.03.2015 pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 251 și 361 alin.(2) Cod penal, că a folosit scrisoarea nr. 556 din 28.02.2008 emisă de executorul judecătoresc Popov V.

Totodată, în privința lui Popov V. a fost pornit dosar penal în baza art. 332 alin.(1) Cod penal, care a fost încetat în legătură cu intervenirea termenului de prescripție, precum și pentru faptul că a fost determinat de inculpat a falsificat scrisoarea nr. 556 din 28.02.2008. Aceste hotărâri în cauzele nominalizate sunt definitive și nu se conciliază cu sentința de achitare în privința lui Lapșin Valeriu.

Organul de urmărire penală a stabilit toată schema infracțională și a identificat persoanele care au participat la săvârșirea infracțiunii: - Lapșin V., Diaconu C. și Popov V.

Toți cu excepția lui Lapșin V. au purtat răspundere penală pentru faptele incriminate, lipsind victimele Bantîș A. și Vașceaev V. de dreptul de a înainta acțiuni în vederea recuperării prejudiciului material.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 februarie 2016, a fost respins, ca nefondat, apelul declarat de procuror.

5. Instanța de apel a constatat că, instanța de fond în baza probelor administrate legal de către organul de urmărire penală și verificate în ședința de judecată, cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă în sensul art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, astfel ajungând la concluzia corectă cu privire la achitarea lui Lapșin V. de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 327 alin.2 lit.c) Cod penal.

Astfel, motivele invocate de către acuzare că instanța de fond a interpretat eronat probele administrate în cadrul urmăririi penale, instanța a conchis că nu pot fi reținute, deoarece potrivit ordonanței de punere sub

învinuire din 27 ianuarie 2015, cât și rechizitoriu, Lapșin V. este învinuit că pe 28 februarie 2008, acționând în interes personal, l-a determinat pe Popov V. să falsifice scrisoare nr. 556, prin ce a săvârșit abuz de serviciu.

Însă, la baza acuzării date sunt declarațiile lui Popov V., potrivit cărora, într-o dimineață, a fost rugat de către Lapșin V. să ridice sechestrul de pe niște bunuri aparținând lui Diaconu C. Rugămintea a avut loc în aceeași zi în care a întocmit demersul în adresa Oficiului Cadastral Teritorial și, potrivit materialelor acumulate, aceasta s-ar fi produs la 28.02.2008.

Totodată, la data de 29.02.2008 a fost emis ordin de numire a lui Lapșin V. în funcția de comisar-adjunct pentru lucru operativ la CPR Dubăsari, dată care a fost într-o zi de vineri. Potrivit declarațiilor martorilor apărării Cosovan G. și Gîncu A., aceștia au declarat că în acea perioadă era o procedură anume în ce privește numirea în funcții superioare de conducere în cadrul subdiviziunilor teritoriale. În ziua de Joi persoana era invitată la minister pentru a-i fi pusă în discuție candidatura, iar vineri dacă era acceptată, se emitea ordinul. Prin aceeași procedură a trecut și Lapșin V., și anume joi dis-de-dimineață el s-a prezentat la Minister, unde a stat toată ziua.

La fel, Gîncu A. și Supilnic O. au comunicat că au mers la Chișinău direct de la domiciliu, fără a trece pe la CPR Dubăsari, și aproximativ la 08⁰⁰ deja erau la Chișinău, de unde s-au întors seara, adică după ora 17⁰⁰. Astfel, potrivit declarațiilor lui Popov V., inculpatul pe data de 28.02.2008 ar fi trecut în prima jumătate a zilei pe la Oficiul de Executare Dubăsari și l-a rugat să întocmească o scrisoare de ridicare a sechestrului, însă reieșind din declarațiile martorilor Cosovan G., Gîncu A. și Supilnic O., inculpatul la data de 28.02.2008, s-ar fi aflat la Chișinău și nicidecum nu putea să fie în s. Ustia, între orele 08⁰⁰-09⁰⁰.

Prin urmare, argumentul apelantului că declarațiile martorilor apărării urmează a fi apreciate critic, deoarece aceștia au fost și sunt colegi de serviciu al inculpatului, instanța de apel a menționat că nu a constatat careva temeiuri de a nu considera declarațiile acestora ca veridice, deoarece sunt consecvente, se completează reciproc, date sub jurământ, fiind avertizați de răspundere penală pentru declarații false, mai mult că aceste declarații sunt confirmate și prin alte probe materiale.

De asemenea, s-a conchis că temeiul indicat de procuror precum că instanța nu a apreciat faptul că Diaconu C. a fost condamnat prin sentința Judecătorei Dubăsari pentru faptul că a folosit scrisoarea nr. 556 din

28.02.2008, emisă de executorul judecătoresc Popov V., fiind învinuit pentru faptul că a fost determinat de Lapșin V. și a falsificat scrisoarea nominalizată. Or, potrivit rechizitoriului, Diaconu C. a fost învinuit în baza art. 251 și 361 alin.(2) lit.b), d) Cod penal, dar nu pentru comiterea infracțiunii de instigare la abuz de serviciu. Potrivit aceluiași rechizitoriu, Diaconu C. nu făcuse careva declarații precum că l-ar fi rugat pe Lapșin V. ca să-l ajute să ridice sechestrul de pe terenurile sale. Astfel, Diaconu C. fiind condamnat pentru înstrăinarea unor bunuri sechestrate și utilizarea unor documente false, nicidecum din aceasta nu reiese că anume Lapșin V. și-ar fi adus aportul la apariția acelor documente false.

Însă, potrivit învinuirii aduse lui Lapșin V. în urma abuzului său ar fi provocat urmări grave, adică ar fi comis o infracțiune prevăzută de art. 327 alin.(2) lit.c) Cod penal și nu cea în art. 327 alin.(1) CP, iar urmările grave ar consta în prejudiciul în mărime de 10195 dolari SUA cauzat părților vătămate, care reprezintă cuantumul datoriei față de părțile vătămate și nu costul bunurilor de pe care a fost ridicat sechestrul în baza scrisorii nr. 556 din 28.02.2008. Or, careva expertize care ar stabili prețul pe piață a terenurilor date organul de urmărire penală a dispus, prin urmare nefiind clar care au fost acele împrejurări care au determinat organul de urmărire penală să ajungă la concluzia că ar fi fost cauzate urmări grave în sumă de 10195 dolari SUA prin ridicarea sechestrului de pe terenurile date.

Potrivit declarațiilor lui Popov V. depuse în ședința de judecată acesta ar fi satisfăcut rugămintea lui Lapșin V. din relații de amicitate și nefiind influențat de funcția pe care ultimul o ocupa la acel moment, fapt care exclude calificarea acțiunilor în baza art. 327 CP.

Astfel, acuzatorul de stat nu a prezentat nici o probă care ar fi demonstrat vinovăția lui Lapșin V. în comiterea infracțiunii imputate.

6. Împotriva deciziei nominalizate a declarat recurs ordinar procurorul, care invocând temeiul prevăzut la art. 427 alin.(1) pct.6) CPP, solicită casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel în alt complet de judecată.

Recurentul a indicat că vina inculpatului în comiterea infracțiunii imputate este dovedită prin probele administrate și cercetate, care nu au fost apreciate prin prisma colaborării lor, și anume: - declarațiile părților vătămate Vașceaev V., Bantaș A., ale martorului Popov V., precum și probele materiale: - titlurile executorii nr.2-4/08 din 29.12.2008, scrisoarea de informare nr. 01-

03/2490 din 07.04.2011, scrisoarea executorului judecătoresc Popov V. nr. 556 din 28.02.2008, raportul de expertiză nr. 3376 din 27.06.2013, procesul-verbal de audiere a învinuitului Popov V. etc.

Astfel, instanțele judecătorești au denaturat aspectul că a fost recepționată rugămintea lui Lapșin V. ca de la un prieten, și nu ca de la un polițist. Or, de fapt la etapa de urmărire penală, cât și în ședința de judecată, Popov V. a indicat la faptul că nu a obținut careva beneficii materiale din rugămintea lui Lapșin V., știe că activa în calitate de vice-comisar.

7. Asupra recursului ordinar declarat nu a fost depusă referință.

8. Judecând recursul ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal consideră că recursul urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar.

Reieșind din prevederile art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, inclusiv poate da o nouă apreciere probelor din dosar.

Decizia instanței de apel, conform art. 417 Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă fapta constatată de prima instanță și conținutul dispozitivului sentinței, fondul apelului și temeuriile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Din conținutul deciziei rezultă că instanța de apel în cauza dată nu a respectat aceste stricte prevederi legale, din sensul cărora rezultă că nerespectarea acestor cerințe echivalează cu nerezolvarea fondului apelului, fapt ce atrage după sine casarea deciziei instanței de apel.

La examinarea probelor, care confirmă sau infirmă vinovăția persoanei, instanța de judecată este obligată să argumenteze în hotărârea adoptată motivele admiterii sau respingerii probelor prezentate atât de învinuire, cât și de apărare și este obligată să aprecieze toate probele examinate în ședința de

judecată, indiferent de faptul, dacă au fost administrate la etapa urmăririi penale sau au fost prezentate de către părți în ședința de judecată.

Potrivit cerințelor aceluiași articol, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Prin urmare, statuând asupra principiului respectării normelor de drept menționate, Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel la adoptarea deciziei de respingere a apelului declarat de procuror, cu menținerea sentinței fără modificări, n-a respectat întocmai prevederile legale enunțate, adoptând o soluție pripită în speța discutată, din următoarele considerente.

Conform apelului declarat, procurorul a invocat ilegalitatea sentinței din motiv că instanța nu a dat apreciere obiectivă probelor cauzei, și anume declarațiilor martorului Popov V., care a declarat că Lapșin V. pe 28 februarie 2008 a trecut pe la Oficiul de Executare Dubăsari, din s. Ustia și, l-a rugat să întocmească o scrisoare de ridicare a sechestrului de pe bunurile care aparțineau lui Diaconu C. Din câte ține minte, rugămintea a avut loc în aceeași zi în care a întocmit demersul, cele ale martorilor Cosovan Gh., Gîncu A., Supilnic O., potrivit cărora la data respectivă, adică 28.02.2008, ei împreună cu Lapșin V. des-de-dimineață s-ar fi aflat la Chișinău și nicidecum nu puteau fi în s. Ustia, între orele 08⁰⁰ - 09⁰⁰, relatând evenimentele din acea zi, și probele materiale, care dovedesc vinovăția inculpatului în săvârșirea faptei imputate.

Potrivit deciziei, instanța de apel a respins apelul procurorului și a menținut sentința motivând că prima instanță corect a ajuns la concluzia privind achitarea inculpatului, pe motiv că fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii.

Totodată, conform prevederilor art. 394 alin. (3) pct. 2) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de achitare trebuie să cuprindă descrierea circumstanțelor cauzei constatate de instanța de judecată

și enunțarea temeiurilor pentru achitarea inculpatului, cu indicarea motivelor pentru care instanța respinge probele aduse în sprijinul acușării.

Dispoziția art. 390 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede cazurile când se adoptă sentința de achitare.

Necătând la cele menționate, instanța de fond în partea descriptivă a sentinței descriind circumstanțele cauzei și motivele pentru care a respins probele aduse în sprijinul acușării, a enunțat temeiul pentru achitarea inculpatului - *fapta nu a fost comisă de inculpat*, pe când în partea dispozitivă l-a achitat pe Lapșin Valeriu de sub învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (2) lit. c) Cod penal, *din lipsă în acțiunile lui a semnelor componenței de infracțiune*, fără a indica norma de drept în temeiul căreia a dispus achitarea inculpatului.

Mai mult ca atât, în argumentarea soluției nu s-a indicat nici care elemente ale infracțiunii lipsesc în speță: obiectul, latura obiectivă, subiectul, latura subiectivă.

Instanța de apel, menținând sentința de achitare în privința lui Lapșin Valeriu nu a dat apreciere obiectivă probelor cauzei, care în opinia procurorului, cert confirmă vinovăția inculpatului în cele incriminate, inclusiv și că motivul achitării din descriptivul sentinței nu corespunde cu cel din dispozitivul ei, de unde rezultă că ambele instanțe nu au respectat prevederile art. 390, 394 alin. (3) Cod de procedură penală, privind alcătuirea părții descriptive și dispozitive a hotărârii.

Astfel, Colegiul penal ajunge la concluzia că, menționarea concomitentă a două temeiuri de achitare în aceiași hotărâre judecătorească – *fapta nu a fost comisă de inculpat* și *fapta nu întrunește elementele infracțiunii*, precum și motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, sunt erori de drept procedural care se încadrează în art. 427 alin. (1) pct.6) Cod de procedură penală, deoarece se referă la procedura de motivare a soluției instanței de apel, care a adoptat o hotărâre fără verificarea legalității și temeiniciei sentinței.

Potrivit art. 435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Încălcările enunțate determină, incontestabil, Colegiul să concluzioneze asupra necesității de a casa decizia instanței de apel cu dispunerea rejudecării

cauzei de către aceeași instanță în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină seama de motivele indicate în prezenta decizie, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, să verifice minuțios legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, să judece apelul din punct de vedere al stării de fapt și de drept, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, care să corespundă prevederilor art.417 Cod de procedură penală.

9. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Constantin Miron, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 februarie 2016, în cauza penală în privința lui *Lapșin Valeriu Vasile* și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac, pronunțată integral la 01 decembrie 2016.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Constantin Alerguș

Vladimir Timofti

Nadejda Toma

Petru Moraru